

Motion till riksdagen 2025/26:4077

av **Tony Haddou m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2025/26:215 Tidsbegränsat boende för vissa nyanlända invandrare – en ny lag om bosättning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att anpassa tiden för rätten till boende i lagen om bosättning för vissa nyanlända invandrare till tiden det tar att etablera sig i samhället och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att införa sanktionsmöjligheter för kommuner som inte följer lagen om bosättning för vissa nyanlända invandrare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen avslår förslagen om att rätten till boende kan upphöra i förtid, § 13 lag om bosättning för vissa nyanlända invandrare.

Inledning

Regeringen lämnar i propositionen förslag till en ny lag om bosättning för vissa nyanlända invandrare som ska ersätta lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Förslagen innebär bl.a. att kommunerna även i fortsättningen ska vara skyldiga att ta emot nyanlända efter anvisning, och att fördelningen av anvisningar mellan kommunerna ska utgå från förutsättningarna för integration i kommunerna. Utöver de kriterier för fördelningen som gäller i dag, såsom arbetsmarknad och befolkningsstorlek, föreslås att även förutsättningarna på bostadsmarknaden och områden där utanförskapet är stort ska beaktas. Det föreslås att en kommuns önskemål om mottagandet under vissa förutsättningar ska tillgodoses vid fördelningen. Vidare föreslås att en nyanländ som har tagits emot i en kommun efter anvisning ska ha rätt till boende under 36 månader och att kommunen ska ordna boende under den tiden. Det föreslås att rätten till boende ska kunna upphöra i förtid, bl.a. om den nyanlände inte är anvisad till ett arbetsmarknadspolitiskt program och saknar godtagbara skäl för detta eller har fått sin anvisning till ett sådant program återkallad till följd av omständigheter som den nyanlände råder över. Det föreslås även följdändringar i andra lagar. Den nya lagen och följdändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Tidsgräns för rätten till boende

Regeringen föreslår att den som omfattas av en anvisning enligt lagen ska ha rätt till boende under 36 månader från det att den nyanlände togs emot i kommunen.

Vänsterpartiet menar, i likhet med flera remissinstanser, att 36 månader är en för kort tid för att få rimliga förutsättningar att uppnå en tillräcklig etablering i samhället och att finna ett eget boende. Vi har tidigare argumenterat för att tidsfristerna i mottagandet bör anpassas efter hur lång tid det tar att etablera sig som nyanländ i samhället (se motion 2021/22:919 Stärkt statligt ansvar för nyanländas etablering).

Regeringen bör återkomma med förslag om att anpassa tiden för rätten till boende i lagen om bosättning för vissa nyanlända invandrare till tiden det tar att etablera sig i samhället. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Sanktionsmöjligheter för kommuner som inte följer lagen

Regeringen vill inte se några sanktionsmöjligheter för kommuner som inte följer lagen. Vänsterpartiet har vid flera tillfällen ifrågasatt att den tidigare lagen inte innehöll några

sanktionsmöjligheter. Efter att flera kommuner vägrat ta emot nyanlända har det visat sig att vår kritik var befogad. Vi menar att regeringen återigen gör en felbedömning.

Regeringen bör återkomma med förslag om att införa sanktionsmöjligheter för kommuner som inte följer lagen om bosättning för vissa nyanlända invandrare. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Rätten till boende kan upphöra i förtid

Regeringen föreslår att rätten till boende kan upphöra i förtid i vissa fall. Det gäller om den nyanlände har fyllt 20 år och inte är anvisad till ett arbetsmarknadspolitiskt program samt saknar godtagbara skäl för detta, om den nyanlände har fyllt 20 år och genom ett beslut som har fått laga kraft har fått sin anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program återkallad till följd av omständigheter som den nyanlände råder över, eller om den nyanlände har skiljts från den bostadslägenhet som kommunen har ordnat efter det att den nyanländes hyresrätt har förverkats.

Vänsterpartiet menar, i likhet med flera remissinstanser, att det redan finns tillräckliga sanktioner kopplade till deltagandet i arbetsmarknadspolitiska program. Att även införa dessa sanktioner skulle riskera att öka utsattheten för de som berörs, vilket i sin tur skulle vara dåligt för såväl den enskilde som samhället i stort. Regeringens förslag innebär att rätten till boende kan upphöra för en person i en familj, medan övriga familjemedlemmar har kvar rätten till boende. För den som förlorar rätten till boende är det fortsatt kommunens ansvar, enligt socialtjänstlagen, att tillgodose behovet av boende för den enskilde i de fall denna inte klarar det på egen hand. Vänsterpartiet delar den bedömning som Länsstyrelsen i Uppsala län gör i sitt remissvar när den konstaterar ”Det förefaller alltså både verkningslöst och kostsamt för såväl stat, kommun och individ att gå vidare med detta förslag.”

Riksdagen bör avslå förslagen om att rätten till boende kan upphöra i förtid §13 lag om bosättning för vissa nyanlända invandrare. Detta bör riksdagen besluta.

Tony Haddou (V)

Samuel Gonzalez Westling (V)

Hanna Gunnarsson (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Guðrun Nordborg (V)

Håkan Svenneling (V)

Jessica Wetterling (V)